

Warszawa, dn.....

Pan Jan Szyszko
Minister Środowiska

Posel na Sejm RP
Grzegorz Furgo
Klub Poselski Nowoczesna

INTERPELACJA

Kontrolowanie i zapobieganie wykorzystywania biodegradowalnych odpadów kuchennych jako pasze dla mięsnych zwierząt hodowlanych

Szanowny Panie Ministrze, zwracam się z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi na pytania postawione w niniejszej interpelacji, dotyczącej przekazywania kuchennych odpadów biodegradowalnych pojedynczym rolnikom, stosującym odpady do karmienia zwierząt hodowlanych.

Obowiązki, które przepisy prawa nakładają na Przedsiębiorców, którzy przy okazji prowadzonej działalności gospodarczej wytwarzają także odpady/biodopady, zostały uregulowane przede wszystkim w Ustawie o odpadach (Ustawa) z dnia 14. 12. 2012 roku (DU z 2013 r. poz. 21).

Definicje odpadów/biodopadów zawarte są w przepisach art. 3 ust. 1 pkt. 1 i 6 Ustawy:

„3.1. *Ilekroć w ustawie jest mowa o:*

1) biodopadach - rozumie się przez to ulegające biodegradacji odpady z ogrodów i parków, odpady spożywcze i kuchenne z gospodarstw domowych, gastronomii, zakładów zbiorowego żywienia, jednostek handlu detalicznego, a także porównywalne odpady z zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność;

6) odpadach - rozumie się przez to każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany”

Zgodnie z przepisami Ustawy (art. 18) każdy, kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić przy użyciu takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, aby w pierwszej kolejności zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi oraz na środowisko, w tym przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użycia.

W przypadku gdy powstaniu Odpadów nie udało się zapobiec, posiadacz odpadów w pierwszej kolejności jest obowiązany poddać odzyskowi, czyli podjąć działania, które polegają w pierwszej kolejności na przygotowaniu odpadów przez ich posiadacza do

ponownego użycia lub poddaniu recyklingowi, a jeżeli nie jest to możliwe z przyczyn technologicznych lub nie jest uzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych - poddaniu innym procesom odzysku.

Wytwórca odpadów ma więc obowiązek gospodarowania wytworzonymi przez siebie odpadami, a więc jest odpowiedzialny za przeprowadzenie ostatecznego procesu odzysku lub unieszkodliwienia odpadów w zgodzie z przepisami. Proces ten, Wytwórca odpadów lub inny posiadacz odpadów może przeprowadzić samodzielnie lub też zlecić jego wykonanie, ale wyłącznie podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia/koncesje.

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 pkt. 14 Ustawy przez odzysk - rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 pkt. 23 Ustawy przez recykling - rozumie się odzysk, w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach; obejmuje to ponowne przetwarzanie materiału organicznego (recykling organiczny), ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk.

Tym samym, co do zasady, stosowanie innych sposobów usuwania czy też pozbywania się odpadów (w tym dosyć niestety popularne stosowanie tzw. młynków koloidalnych czy wylewanie odpadów do kanalizacji itp.), poza tymi przewidzianymi przepisami Ustawy, jest zabronione.

W szczególności, zgodnie z opinią Ministra Środowiska (jako organu właściwego do interpretacji przepisów w/w Ustawy) – obowiązujące przepisy prawa jednoznacznie wskazują, że stosowanie młynków koloidalnych do usuwania odpadów żywnościowych w zakładach produkcji i obrotu żywnością jest niedopuszczalne. Takie samo stanowisko w tej sprawie reprezentuje także Główny Inspektor Sanitarny. Odprowadzanie rozdrobnionych resztek do kanalizacji sprzyja bowiem zwiększaniu populacji gryzoni, szczególnie szczura wędrownego, a tym samym wpływa na wzrost zagrożenia epidemiologicznego.

W przypadku nie wypełniania przez Posiadacza odpadów, obowiązków które nakłada na niego Ustawa (w tym dotyczących przetwarzania i gospodarowania wytworzonymi przez siebie odpadami), może powstać ryzyko nałożenia na niego kary aresztu lub grzywny. W skrajnym przypadku, Wojewódzki inspektor ochrony środowiska może, w drodze decyzji, kierując się stopniem zagrożenia dla środowiska, życia lub zdrowia ludzi, wstrzymać działalność posiadacza odpadów w przypadku dokonania jednego z naruszeń, o których mowa w przepisie art. 32 Ustawy.

Wobec powyższego, zdziwienie może budzić fakt, iż odpowiednie Organy Państwa nie podejmują stosownych, wystarczających działań, które zapobiegłyby powstawaniu w/w zdarzeń – a przede wszystkim nie kontrolują w wystarczającym zakresie (stosownie do przysługujących im uprawnień i nałożonych na nie obowiązków) czy posiadacze odpadów w pierwszej kolejności poddają je odzyskowi, zgodnie z przepisami w/w Ustawy – a w razie wykrycia naruszeń, nader rzadko korzystają z uprawnień o których mowa w przepisach, w tym w przepisie art. 32 w/w Ustawy.

Należałoby także zwrócić uwagę na ew. problemy dla środowiska naturalnego, a nawet zdrowia ludności, które mogą wynikać z nierespektowania przepisu art. 27 ust. 9 w/w Ustawy.

„Art. 27 Ust. 9. Posiadacz odpadów może przekazywać osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej niebędącej przedsiębiorcami określone rodzaje odpadów, do wykorzystania na potrzeby własne za pomocą dopuszczalnych metod odzysku, zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie ust. 10”.

Przepis ten (wobec brzmienia znowelizowanego i obowiązującego od 24 stycznia 2016r. „Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie listy rodzajów odpadów, które osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami mogą poddawać odzyskowi na potrzeby własne, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku”, w szczególności zgodnie z pkt. 46 Załącznika do w/w Rozporządzenia), nie daje już możliwości jakiegokolwiek przekazywania odpadów kuchennych ulegających biodegradacji przez m.in. punkty żywienia zbiorowego (takie jak restauracje, stołówki, hotele itp.) czy zakłady produkcji i obrotu żywnością – na rzecz odbiorców indywidualnych (przede wszystkim rolników indywidualnych, dosyć powszechnie odbierających od w/w podmiotów odpady kuchenne i wykorzystujących je na własne potrzeby – jako paszę dla zwierząt).

Należy bowiem zdawać sobie sprawę, iż proceder ten jest w świetle w/w przepisów nie tylko zabroniony ale może nawet dawać możliwość (w zasadzie bez żadnej kontroli) ew. wprowadzania na rynek produktów żywnościowych (w szczególności mięsa z trzody chlewnej oraz z drobiu, które pochodzi od zwierząt, karmionych w/w odpadami żywnościowymi/kuchennymi pochodzącymi z punktów żywienia zbiorowego (takich jak restauracje, stołówki, itp.) czy z zakładów produkcji i obrotu żywnością) przez odbiorców w/w odpadów – co może mieć m.in. negatywny wpływ na zdrowie ludności (spożywającej w/w produkty żywnościowe, pochodzące od zwierząt karmionych w/w odpadami).

Wobec powyższego zasadne wydaje się prowadzenie stosownych kontroli również w tym zakresie – gdyż zakres tego typu naruszeń według powszechnej wiedzy jest zatrważająco duży, a potencjalne następstwa naruszania w/w przepisów mogą być bardzo dotkliwe zarówno dla środowiska naturalnego jak i dla zdrowia ludności.

W związku z powyższym, proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakie działania podejmują odpowiednie Organy Państwa, w celu zapobiegania w/w zdarzeń oraz czy przeprowadzane kontrole są wystarczające dla określenia czy posiadacze odpadów poddają je odzyskowi, zgodnie z obowiązującymi przepisami ww. Ustawy?

2. Z jakich uprawnień korzystają organy kontrolne w przypadku wykrycia nieprawidłowości, polegających na przekazywaniu odpadów w sposób niezgodny z zapisem w Ustawie?
3. Czy przedsiębiorstwa hodowlane, prowadzące działalność w zakresie hodowli trzody chlewnej oraz drobiu, są kontrolowane pod względem wykorzystywania odpadów kuchennych, pochodzących z tzw. punktów żywienia zbiorowego, takich jak restauracje, stołówki itp.? Jeśli takie kontrole są przeprowadzane, proszę o przedstawienie charakterystyki ich częstotliwości oraz zasady ich przeprowadzania?